

Kim Svendsen

Fra: Lise Beirne Chapman Pedersen <lip@EKF.DK>
Sendt: 3. august 2020 13:13
Til: Birgitte Spühler Hansen; Kim Svendsen
Cc: EKF - Intl. Rel.; Christine Lund Andersen
Emne: SV: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Kære Birgitte,

For god ordens skyld, ingen bemærkninger til det fremsendte udkast fra EKF.

Mvh
Lise

Med venlig hilsen

Lise Beirne Chapman Pedersen

Seniorkonsulent

T: 35 46 27 61 | M: 20 69 50 72 | E: lip@ekf.dk

Lautrupsgade 11, DK-2100 København Ø
T: 35 46 26 00 | ekf.dk

*EKF indsamler personoplysninger som led i vores forretning.
Se hvilke, hvordan og hvorfor i vores [persondatapolitik](#).*

Fra: Anna Haugsted Dehn <AnnDeh@erst.dk>

Sendt: 3. juli 2020 10:04

Cc: Birgitte Spühler Hansen <BirHan@erst.dk>; Kim Svendsen <KimSve@erst.dk>

Emne: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven) i høring.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til lovforslaget **senest fredag den 14. august 2020.**

Høringssvar bedes sendt pr. mail til:

Birgitte Spühler Hansen birhan@erst.dk og med kopi til Kim Svendsen kimsve@erst.dk

Høringsmaterialet er desuden tilgængeligt på www.høringsportalen

Kim Svendsen

Fra: Mette Moth Henriksen <memh@nanoq.gl>
Sendt: 22. juli 2020 14:27
Til: Birgitte Spühler Hansen
Cc: Jens Hesseldahl; Kim Svendsen
Emne: Vs: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (ERST Sagsnr: 2020 - 5001) (Nanoq - ID nr.: 14291870)
Vedhæftede filer: Høringsliste.pdf; Forslag til lov om ændring af bemyndigelsesloven.pdf; Høringsbrev til offentlig høring.pdf; signaturbevis.txt

Kære Birgitte

Tak for fremsendelsen af forslag til lov om ændring af bemyndigelsesloven. Lovforslaget fastsætter at Erhvervsstyrelsen får adgang til at kræve alle nødvendige oplysninger udleveret med henblik på at sikre at regler om eksportkontrol og EU-sanktioner overholdes. Sammensat med at Erhvervsstyrelsen bemyndiges til at foretage kontrolbesøg hos virksomheder.

Som bekendt reguleres kontrolforanstaltninger i forbindelse med eksport af dual-use produkter i Grønland i lov nr. 616 af 8. juni 2016 for Grønland om kontrol med eksport af produkter med dobbeltanvendelse, særligt i kapitel 5. I forbindelse med fremsendelse af ovennævnte lovforslag vil departementet gerne gøre opmærksom på om fremsendte foreslåede lovændring nødvendiggør en ændring af eksportkontrolloven i Grønland eller i tilhørende bekendtgørelse, så der er samme mulighed for gennemførelse af kontrolforanstaltninger i hele Kongeriget. Således at bestemmelserne i artikel 20 og 21 i dual-use forordningen også er gennemført på identiske vilkår i Grønland.

Inussiarnersumik Inuulluaqqusillunga
Med venlig hilsen

Mette Moth Henriksen

Inatsisileritooq / Jurist
Legal Advisor

NAALAKKERSUISUT
GOVERNMENT OF GREENLAND

Inuussutissarsiornermut Naalakkersuisoqarfik
Departementet for Erhverv
Ministry of Industry

P.O. Box 1601, 3900 Nuuk

Email: memh@nanoq.gl

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
E-mail: birhan@erst.dk og kimsve@erst.dk

WILDERS PLADS 8K
1403 KØBENHAVN K
TELEFON 3269 8888
MOBIL +45 91 32 57 01
EMTH@HUMANRIGHTS.DK
MENNESKERET.DK

DOK. NR. 20/01755-2

14. AUGUST 2020

**HØRING OVER UDKAST TIL LOVFORSLAG OM
ÆNDRING AF LOV OM ANVENDELSEN
AF VISSE AF DEN EUROPÆISKE UNIONS RETSAKTER
OM ØKONOMISKE FORBINDELSER TIL TREDJELANDE
M.V. (ADGANG TIL KONTROLBESØG M.V.)
(BEMYNDIGELSESLØVEN)**

Erhvervsstyrelsen har ved e-mail af 3. juli 2020 anmodet om Institut for Menneskerettigheders eventuelle bemærkninger til høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.) (bemyndigelsesloven).

Instituttet har en række bemærkninger til udkastet.

Med udkastet foreslås blandt andet udvidelse af Erhvervsstyrelsens kontrol og tilsyn med virksomheder, der har aktiviteter omfattet af dual-use eksportkontrolregelsættet, eller af EU-restriktioner overfor tredjelande (EU-sanktioner) indenfor styrelsens ressort.

Erhvervsstyrelsen vil med udkastet få mulighed for også at indhente oplysninger fra virksomheder, som ikke tidligere har været i kontakt med Erhvervsstyrelsen eller fået udstedt en eksporttilladelse med vilkår uden en retskendelse.

1 MENNESKERETTEN

1.1 Den Europæiske Menneskerettighedskonvention – respekt for privat - og familieliv

Husundersøgelser foretaget af administrative myndigheder kan udgøre et indgreb i retten til respekt for privatliv og hjem efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8. Det gælder, hvad enten borgeren er en fysisk eller en juridisk person, og hvad enten der er tale

om en privat bolig eller virksomhedslokaler.¹ Det betyder, at administrative myndigheders foretagelse af husundersøgelser skal ske med respekt for de krav, der følger af artikel 8, stk. 2, herunder at indgrebet skal opfylde konventionens legalitetskrav, skal varetage et anerkendelsesværdigt formål og være proportionalt i forhold til det forfulgte formål.

Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol kræver, at der skal være tilstrækkelige og effektive foranstaltninger mod misbrug fra administrative myndigheders side, når de forestår husundersøgelser mv.² Tillige har Domstolen fundet, at det kan udgøre en krænkelse for eksempel, når myndigheder er tillagt vidtgående beføjelser til at ransage og beslaglægge elektroniske data på en computer uden begrundet mistanke, og at der ikke er adgang til tilstrækkelig prøvelse af indgrebets nødvendighed.³ I forhold til husundersøgelsers proportionalitet har Domstolen lagt vægt på undersøgelsens karakter og omfang, herunder at det var op til myndighederne selv at beslutte antallet, varigheden og omfanget af husundersøgelserne.⁴

1.2 Grundlovens § 72 – boligens ukrænkelighed

I medfør af grundlovens § 72 er boligen ukrænkelig, og husundersøgelse, beslaglæggelse og undersøgelse af breve og andre papirer samt brud på post-, telegraf- og telefonhemmeligheden må derfor alene ske efter en retskendelse i tilfælde "hvor ingen lov hjemler en særegen undtagelse". Kravet til et lovgrundlag i § 72 ("lov hjemler særegen undtagelse") er, i fraværet af en retskendelse, skærpet.⁵

2 INSTITUTTETS BEMÆRKNINGER

2.1 Proportionalitet og skånsomhed ved anvendelse af tvangsindgreb

Det foreslås i udkastet, at der indsættes hjemmel i bemyndigelseslovens § 1 f, hvorefter Erhvervsstyrelsen efter den foreslåede bestemmelse vil kunne kræve alle relevante dokumenter udleveret, uanset om de er i papirform eller lagret som elektroniske

¹ Niemietz mod Tyskland, dom af 16. december 1992, præmis 29-31.

² Camenzind mod Schweiz, dom af 16. december 1997, præmis 45 og Bernh Larsen Holding AS m.fl. mod Norge, dom af 14. marts 2013, §§ 158-175

³ Ivashchenko mod Rusland, dom af 13. februar 2018, præmis 81.

⁴ Stés Colas Est m.fl. mod Frankrig, dom af 16. april 2002.

⁵ Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med kommentarer, 1. udgave, 2015, s. 445.

oplysninger. Oplysningerne vil skulle udleveres på en måde og i et format, der er læsbart for styrelsen. Desuden vil Erhvervsstyrelsen til enhver tid, mod behørig legitimation og uden retskendelse kunne få adgang til virksomheder med henblik på indhentelse af oplysninger, hvilket kan ske ved adgang til de erhvervsdrivendes forretningslokaler eller transportmidler.

Erhvervsstyrelsen er ikke bundet af noget mistanke- eller indikationskrav for at foretage tvangsindgreb efter den foreslåede § 1 f i forbindelse med adgangen til kontrolbesøg m.v. Rammerne for Erhvervsstyrelsens skøn er derfor meget vide, og da der netop ikke stilles krav om mistanke om, at et forbud er overtrådt, må det antages, at der i princippet ikke skal meget til, før Erhvervsstyrelsen kan skaffe sig adgang til erhvervsmæssige lokaler og transportmidler, indhente oplysninger fra virksomheder.

Det fremgår af de specielle bemærkninger til § 1, nr. 1 (side 10), at bemyndigelsen udvides til også at gælde indhentelse af oplysninger fra virksomheder, som Erhvervsstyrelsen ikke tidligere har været i kontakt med, eller som har fået udstedt en eksporttilladelse med vilkår.

Instituttet bemærker, at der i lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter § 2 fremgår et lovfæstet proportionalitetsprincip, der indebærer, at mindre indgribende foranstaltninger altid skal tages i brug, før et indgreb må foretages. Skånsomhedsprincippet i lovens § 7 forudsætter, at tvangsindgreb skal foretages så skånsomt, som omstændighederne tillader.

Den foreslåede ordlyd til § 1 f, samt bemærkningerne til udkastet er imidlertid formuleret uden henvisninger til lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter §§ 2 og 7.

- Instituttet anbefaler, at der i de specielle bemærkninger til udkastets § 1, nr. 2, redegøres for proportionalitets- og skånsomhedsprincipperne i §§ 2 og 7 lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter ved kontrol- og tilsynsbesøg.

2.2 Forholdet til grundloven og Danmarks internationale forpligtelser

Med udkastets § 1, nr.1, vil Erhvervsstyrelsens kontrol og tilsyn med virksomheder, der har aktiviteter omfattet af dual-use eksportkontrolregelsættet, eller af EU-restriktioner overfor tredjelande (EU-sanktioner) få mulighed for at indhente oplysninger fra virksomheder, som ikke tidligere har været i kontakt med Erhvervsstyrelsen eller fået udstedt en eksporttilladelse med vilkår.

Kontrol og tilsynsbesøg foretaget af administrative myndigheder kan udgøre et indgreb i retten til respekt for privatliv og hjem efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og grundlovens § 72.

Instituttet bemærker, at Erhvervsstyrelsen ikke ses at have redegjort for, hvilken betydning lovforslaget har i forhold til menneskeretten, herunder i forhold til retten til privatliv og boligens ukrænkelighed.

- Institut for Menneskerettigheder anbefaler, at Erhvervsstyrelsen foretager en menneskeretlig vurdering af de foreslåede begrænsninger af rettighederne efter Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 og Grundlovens § 72.

Der henvises til styrelsens sagsnummer: 2020-5001.

Med venlig hilsen

Emilie Thage

JURIDISK RÅDGIVER

Høringssvar i forbindelse med udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.) (bemyndigelsesloven).

Ved brev af 3. juli har Erhvervsstyrelsen anmodet en række interessenter om senest den 14. august 2020 at fremkomme med eventuelle bemærkninger til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande.

Den juridiske tænketank Justitia, som har til formål at styrke fokus på og respekten for grundlæggende retsstats principper var ikke inkluderet i høringslisten, og vi er derfor først nu blevet opmærksom på lovforslaget, som har et indhold der gør det naturligt for Justitia at udtale sig herom.

Uanset vores høringssvar afgives efter høringsfristens udløb skal Justitia anmode om, at det eftersendes til departementet, således, at det kan indgå i et høringsnotat til brug fremsættelse af lovforslaget i Folketinget.

Indsamling af oplysninger

Lovforslaget medfører efter § 1 f, stk. 1, at Erhvervsstyrelsen får en meget vidtgående adgang til at kræve alle oplysninger, herunder handelsdokumenter, kunderegistre, varefortegnelser mv., som er nødvendige for gennemførelsen af styrelsens kontrol- og tilsynsopgaver.

Den foreslåede adgang til oplysninger går efter Justitias opfattelse langt videre end hvad den bagvedliggende EU-forordning kan begrunde. Adgangen til at kræve oplysninger udleveret, synes ikke at være begrænset til virksomheder, til hvem der er udstedt udførselstilladelser eller virksomheder der producerer eller eksporterer produkter omfattet af EU's dual use forordning.

Efter lovforslaget synes det endvidere uklart om Erhvervsstyrelsen vil kunne kræve adgang til alle informationer, som en virksomhed eller dens ansatte måtte ligge inde med, herunder kommercielle hemmeligheder og oplysninger, som af hensyn til tredjemand er belagt med en fortrolighedsklausul. En så vidtgående beføjelse til Erhvervsstyrelsen synes at være betænkelig af hensyn til erhvervsvirksomhedernes retssikkerhed. Oplysningspligten bør derfor begrænses til oplysninger af direkte relevans for en virksomheds overholdelse af pligterne i dual use forordningen.

Kontrolbesøg uden rettens kendelse

I henhold til § 1 f, stk. 2, tildeles Erhvervsstyrelsen en udvidet adgang til at foretage kontrolbesøg hos virksomheder, der beskæftiger sig med dual-use produkter/aktiviteter.

Erhvervsstyrelsen kan "til enhver tid mod behørig legitimation" få adgang til at foretage kontrolbesøg til brug for kontrol- og tilsynsopgaver. Dette indebærer, at der kan foretages kontrolbesøg uden forudgående varslings hos de pågældende virksomheder. Da der er tale om en ganske indgribende foranstaltning, skal proportionalitetsprincippet til enhver tid overholdes. Det fremgår da også af lovforslagets bemærkninger, at denne hjemmel alene skal anvendes af Erhvervsstyrelsen i tilfælde, hvor det er styrelsens vurdering, at formålet med kontrolbesøget ville blive forspildt, hvis kontrolbesøget blev varslet. Justitia er enig i, at hensynet til virksomhedernes retssikkerhed tilsiger,

at det klare udgangspunktet må være, at kontrolbesøgene varsles på forhånd, i det omfang det er muligt.

Af lovforslaget fremgår at både varslede og uvarslede kontrolbesøg skal kunne foretages uden rettens kendelse. Denne del af lovforslaget rummer efter Justitias opfattelse betydelige retssikkerhedsmæssige betænkeligheder, da tvangsindgreb af denne karakter efter grundlovens § 72, som udgangspunkt alene bør kunne foretages på baggrund af en kendelse afsagt af en domstol.

En fravigelse af dette udgangspunkt kræver meget tungtvejende grunde, som ikke ses at foreligge i dette tilfælde. Der ses ikke i lovforslagets bemærkninger at være tilvejebragt nogen form for dokumentation for nødvendigheden af, at Erhvervsstyrelsen tillægges så vidtgående beføjelser. Erhvervsstyrelsen har allerede nu mulighed for, i tilfælde af en konkret mistanke, at overgive sagen til SØIK med henblik på at denne institution i overensstemmelse med retsplejelovens regler, og efter forudgående dommerkendelse, kan gennemføre et uvarslet kontrolbesøg med ransagning.

Da der ikke er dokumentation for et reelt behov for den foreslåede lovændring, og da den omstændighed, at der har været stor mediemæssig og politisk interesse navnlig om en enkelt sag, hvor myndighedernes sagsbehandling ikke kan karakteriseres som optimal, kan efter Justitias opfattelse ikke begrunde en fravigelse af grundlovens § 72.

Der henvises i øvrigt til Justitias analyse af 15.marts 2017" Boligens ukrænkelighed- offentlige myndigheders adgang til privat ejendom uden retskendelse" Analysen er tilgængelig på Justitias hjemmeside www.justitia-int.org.

Lovforslaget er angiveligt fremsat med henblik på at Danmark skal opfylde sine pligter efter EU's dual use direktiv. Justitia finder det i denne sammenhæng relevant at henlede opmærksomheden på, at der inden for EU-retten gælder et proportionalitetsprincip, som indebærer, at indholdet af en regulering ikke bør gå videre end påkrævet for at nå de opstillede mål.

Sammenfattende må Justitia derfor konkludere, at tungtvejende hensyn til erhvervsvirksomhederne retssikkerhed gør det betænkeligt at gennemføre lovforslaget i den foreliggende udformning.

Henrik Rothe

Projektleder.

Adjungeret professor CBS.

Kim Svendsen

Fra: Jannik Lerche Rasmussen <JLR003@ankl.dk>
Sendt: 14. august 2020 14:26
Til: Birgitte Spühler Hansen
Cc: Kim Svendsen; Justitsministeriet; Thomas Kloppenburg; Christina Ellegaard Larsen
Emne: VS: Høring (Bemyndigelsesloven) udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelse af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomisk forbindelser til tredjelande mv. (RA-2020-3200604-29)
Vedhæftede filer: Fra ERST - Høring (14)(RA-2020-3200604-29-1).pdf; Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr 2020 - 5001) (24) (RA-2020-3200604-29-1.1).pdf; Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr 2020 - 5001) (34) (RA-2020-3200604-29-1.2).pdf; Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr 2020 - 5001) (44) (RA-2020-3200604-29-1.3).pdf

Kære Birgitte Hansen

I anledning af vedhæftede kan det oplyses, at Rigsadvokaten ikke har bemærkninger i anledning af høringen.

Normalt ville Rigsadvokaten sende denne besked til Justitsministeriet - der i stedet er cc. – idet fristen for eventuelle bemærkninger er i dag.

Med venlig hilsen

Jannik Rasmussen
Anklager

Tlf.: +45 3034 5637
E-mail: jlr003@ankl.dk
www.anklagemyndigheden.dk

Rigsadvokaten
Kvalitetsafdelingen
Frederiksholms Kanal 16
1220 København K
Tlf.: +45 7268 9000
Fax: +45 7268 9004

Kim Svendsen

Fra: pol-nkc-jur-sek@politi.dk
Sendt: 6. juli 2020 14:36
Til: Birgitte Spühler Hansen
Cc: Kim Svendsen; pol-nkc-jur-sek@politi.dk
Emne: Vedrørende høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande (ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Til Erhvervsstyrelsen

Rigspolitiet har ingen bemærkninger til det fremsendte udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven).

Rigspolitiet kan generelt oplyse, at det er Statens Våbenkontrol, som henhører under Justitsministeriets departement, der foretager kontrol og tilsyn på området for krigsmateriel, herunder ind- og udførsel af krigsmateriel, jf. krigsmateriellovens §§ 10-12 (lov nr. 1004 af 22. oktober 2012).

Rigspolitiets j.nr. 2020-045169.

Med venlig hilsen

Louise V. Vestergaard
juridisk specialkonsulent

POLITI

Rigspolitiet/Danish National Police
Juridisk Sekretariat for National Efterforskningsafdeling
NKC/NEC/NC3
Ejby Industrivej 125-135
2600 Glostrup

Mobil 61 98 63 02
Mail lvv001@politi.dk
E-mail Web www.politi.dk

Fra: Anna Haugsted Dehn [<mailto:AnnDeh@erst.dk>]
Sendt: 3. juli 2020 10:04
Cc: Birgitte Spühler Hansen <BirHan@erst.dk>; Kim Svendsen <KimSve@erst.dk>
Emne: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven) i høring.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til lovforslaget **senest fredag den 14. august 2020.**

Høringssvar bedes sendt pr. mail til:

Kim Svendsen

Fra: 19kontor@rigsrevisionen.dk
Sendt: 6. juli 2020 08:40
Til: Birgitte Spühler Hansen
Cc: Kim Svendsen
Emne: SV: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Erhvervsstyrelsen har den 3. juli 2020 sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelandet i høring.

Ministeriernes forpligtelse til at høre Rigsrevisionen er fastlagt af rigsrevisorloven, §§ 7 og 10 (Lovbekendtgørelse nr. 101 af 19/01/2012) og angår revisions- og/eller regnskabsforhold, der kan have betydning for Rigsrevisionens opgaver.

Vi har gennemgået lovforslaget og kan konstatere, at det ikke omhandler revisions- eller regnskabsforhold i staten eller andre offentlige virksomheder, der revideres af Rigsrevisionen.

Vi har derfor ikke behandlet henvendelsen yderligere.

Med venlig hilsen

Mette E. Matthiasen
Ledelsessekretariatet

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Landgreven 4
DK-1301 København K

Tlf. +45 33 92 84 00
Dir. +45 33 92 85 73
mem@rigsrevisionen.dk

www.rigsrevisionen.dk

Fra: Anna Haugsted Dehn <AnnDeh@erst.dk>
Sendt: 3. juli 2020 10:04
Cc: Birgitte Spühler Hansen <BirHan@erst.dk>; Kim Svendsen <KimSve@erst.dk>
Emne: Høring - udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande(ERST Sagsnr: 2020 - 5001)

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (bemyndigelsesloven) i høring.

Erhvervsstyrelsen skal anmode om at modtage eventuelle bemærkninger til lovforslaget **senest fredag den 14. august 2020.**

Høringssvar bedes sendt pr. mail til:

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98

DATO: 21. august 2020
SAGSNR.: 2020-2425
ID NR.: 680711

Sendt til birhan@erst.dk og kimsve@erst.dk

Vedrørende høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v.

Ved e-mail af 3. juli 2020 har Erhvervsstyrelsen anmodet Advokatrådet om bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Advokatrådet har tidligere oplyst, at Advokatrådet havde valgt ikke at afgive bemærkninger til lovforslaget.

Advokatrådet har valgt alligevel at komme med følgende bemærkninger:

Lovforslaget giver Erhvervsstyrelsen mulighed for at kræve alle oplysninger, herunder handelsdokumenter, kunderegistre, varefortegnelser m.v. til brug for styrelsens tilsyns- og kontrolopgaver i henhold til lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v., retsakter, der er nævnt i § 1 i loven, eller regler udstedt i medfør af loven.

Lovforslaget giver endvidere Erhvervsstyrelsen adgang mod behørig legitimation og uden retskendelse til erhvervsmæssige lokaler og transportmidler til brug for styrelsens tilsyns- og kontrolopgaver i henhold til lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v., retsakter, der er nævnt i § 1 i loven, eller regler udstedt i medfør af loven.

For det første finder Advokatrådet den tiltagende brug af myndigheders adgang til at foretage kontrolbesøg uden retskendelse for bekymrende, idet sådanne tiltag kun bør indføres på et klart grundlag, og når det er undersøgt, om der er et behov for et sådant tiltag, herunder om de eksisterende muligheder er tilstrækkelige.

Området for kontrolbesøg uden retskendelse er også meget bredt. Det vil ramme alle danske virksomheder, der har samhandel med udlandet. Det er Advokatrådets opfattelse, at det er vigtigt, at det er undersøgt, om der er behov for en så vidtgående mulighed inden et så indgribende tiltag over for potentielt så mange virksomheder indføres.

Det bør endvidere vurderes om det er hensigtsmæssigt, at foretage disse kontrolbesøg uden varsel, da det kan være svært at gennemføre et kontrolbesøg, hvis f.eks., at den person, der har kendskab til procedurerne ikke er til stede.

For det andet giver lovforslaget Erhvervsstyrelsen mulighed for at få adgang til mange oplysninger, da lovens anvendelsesområde er bredt.

Advokatrådet finder, at det er vigtigt, at der foretages en vurdering af, hvilke oplysninger, der er nødvendige for at føre kontrol med området, og at der alene indhentes oplysninger/gives adgang til at indhente oplysninger, som er nødvendige for Erhvervsstyrelsens tilsyns- og kontrolopgaver.

Med venlig hilsen

Andrew Hjuler Crichton
Generalsekretær

Erhvervsstyrelsen
Dahlerups Pakhus
Langelinie Allé 17
2100 København Ø
birhan@erst.dk
kimsve@erst.dk

Den 24. august 2020

Vesterbrogade 32
1620 København V

Telefon 33 43 70 00
mail@danskeadvokater.dk
www.danskeadvokater.dk

Vedr.: Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.) (bemyndigelsesloven).

Erhvervsstyrelsen har den 3. juli 2020 sendt udkast til forslag til lov om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.) (bemyndigelsesloven) i høring.

Lovudkastet vedrører det område, hvor Erhvervsstyrelsen er myndighed for dual-use eksportkontrol og for administration af visse bestemmelser i EU's forordninger om restriktive foranstaltninger for tredjelande (EU-sanktioner).

Det fremgår af lovudkastet, at det på disse myndighedsområder foreslås, at Erhvervsstyrelsen får adgang til at kræve alle oplysninger, som er nødvendige for gennemførelsen af styrelsens kontrol- og tilsynsopgaver.

Desuden foreslås det, at Erhvervsstyrelsen får adgang til at foretage kontrolbesøg hos virksomheder, der er omfattet af regelsættet, og at kontrolbesøg kan ske med og uden forudgående varsling.

Danske Advokater skal generelt bemærke, at myndighedernes anvendelse af kontrolbestemmelser af retssikkerhedsmæssige årsager generelt bør begrænses mest muligt. I den forbindelse bør proportionaliteten i hver eneste adgang i lovgivningen nøje overvejes for at vurdere, om der er et reelt og nødvendigt behov for kontrolbestemmelser, eller om samme formål kan opnås med mindre indgribende midler.

For så vidt angår lovudkastets forslag om Erhvervsstyrelsens adgang til oplysninger skal det anføres, at der bør foretages en nærmere afgrænsning af, hvilke oplysninger der er nødvendige, og til hvilke formål. Det foreliggende lovudkast ses at indeholde en ganske bred adgang til alle oplysninger, ligesom det ikke klart fremgår, om målet kan opnås med mindre indgribende midler.

Området for lovudkastets forslag om Erhvervsstyrelsens adgang til at foretage kontrolbesøg uden retskendelse ses endvidere at være meget bredt, og Danske Advokater skal opfordre til, at det nærmere afgrænses, hvilke virksomheder der er omfattet, og

med hvilke formål. Det skal i den forbindelse bemærkes, at det foreliggende lovudkast umiddelbart ses at omfatte alle danske virksomheder, der har samhandel med udlandet, og den nærmere begrundelse herfor bør tydeliggøres.

For så vidt angår forslaget om uvarslede kontrolbesøg skal det bemærkes, at det bør tydeliggøres, at denne undtagelsesbestemmelse kun kan anvendes i de tilfælde, hvor det ud fra de konkrete omstændigheder må antages, at øjemedet med kontrollen vil blive forspildt, hvis kontrolbesøget varsles. En tydeliggørelse kan medvirke til at øge borgernes retssikkerhed.

Danske Advokater er herudover bekendt med, at Advokatsamfundet ligeledes har fremsendt et høringssvar til lovudkastet, og Danske Advokater kan henholde sig til det heri anførte.

Med venlig hilsen

Jeanie Sølager Bigler
Retschef
jsb@danskeadvokater.dk

Erhvervsstyrelsen
Langelinie Allé 17
2100 København Ø

14. juli 2020

J.nr. 2020-11-0425
Dok.nr. 234313
Sagsbehandler
Rasmus Martens

Sendt til birhan@erst.dk og kimsve@erst.dk

Høring om udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.) (bemyndigelsesloven)

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729

Ved brev af 3. juli 2020 har Erhvervsstyrelsen anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovenstående udkast.

Datatilsynet har umiddelbart ingen bemærkninger til ovennævnte udkast.

Datatilsynet forudsætter dog generelt, at enhver behandling af personoplysninger, som foretages i forbindelse med udkastet, sker inden for rammerne af databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven, herunder databeskyttelsesforordningens artikel 5, artikel 6 og artikel 13, som Erhvervsstyrelsen nævner i udkastets afsnit 3.

Med venlig hilsen

Rasmus Martens

21. august 2020

Høringssvar i forbindelse med udkast til lovforslag om ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande m.v. (Adgang til kontrolbesøg m.v.)

Nedenstående erhvervsorganisationer har modtaget høring af forslag til ændring af lov om anvendelsen af visse af Den Europæiske Unions retsakter om økonomiske forbindelser til tredjelande, som har til formål at give Erhvervsstyrelsen mulighed for at gennemføre kontrolbesøg med og uden forudgående varsel, herunder uden retskendelse.

Uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse er meget vidtgående

Særligt den del, der giver mulighed for uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse, udgør efter vores opfattelse et afgørende brud med den ordening, som ligger til grund for reglerne i retssikkerhedsloven og som forudsætter, at reglerne i retsplejeloven følges, når der er tale om undersøgelse af sager, hvor der foreligger mistanke om lovovertrædelser, som ønskes undersøgt af myndighederne. Forslaget risikerer at forrykke den balance, som den danske retspleje hviler på og har derfor efter vores opfattelse vidtrækkende retssikkerhedsmæssige konsekvenser for alle typer af eksporterende virksomheder.

I lovforslagets bemærkninger fremgår det specifikt, at målgruppen også omfatter virksomheder, som ikke tidligere har haft kontakt med Erhvervsstyrelsen. Adgangen er altså ikke begrænset til virksomheder, til hvem styrelsen har udstedt udførselstilladelser, endsige til virksomheder, som producerer og eksporterer produkter omfattet af EU's dual-use-forordningens kontrolliste, men rammer alle danske virksomheder, der har samhandel med udlandet.

Vi har derfor valgt at afgive et fælles høringssvar for at understrege sagens alvor for dansk erhvervsliv.

Eksisterende muligheder for kontrol er omfattende

Behovet for at kunne gennemføre uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse begrundes i lovforslagets bemærkninger for det første med, at myndighederne ikke i dag har mulighed for at foretage kontrolbesøg. Det skal understreges, at myndighederne

allerede i dag har vidtgående muligheder for at kontrollere virksomhedernes eksport af dual-use-produkter eller eksport til sanktionerede tredjelande.

Uvarslede kontrolbesøg kan allerede gennemføres i dag!

Hvis der foreligger en konkret mistanke om strafbare aktiviteter, eksempelvis forsøg på eksport af dual-use produkter, hvor der bevidst ikke er søgt om eksporttilladelse, så har Erhvervsstyrelsen allerede i dag mulighed for at overdrage sagen til de relevante politimyndigheder med henblik på, at de i overensstemmelse med retsplejelovens regler kan vurdere, hvorvidt der er behov for at gennemføre en ransagning eller andre relevante efterforskningsskridt. Dette skal ske ved indhentelse af en retskendelse, og der vil således kunne finde en helt normal domstolskontrol sted i forhold til at sikre, at mistanken er tilstrækkeligt begrundet.

Dette fremgår i øvrigt også af lovforslagets bemærkninger, hvor det anføres, at "Erhvervsstyrelsen vil ikke anvende hjemlen til uanmeldte kontrolbesøg, hvis der foreligger en begrundet mistanke om, at virksomheden har begået en strafbar handling. I sådanne tilfælde vil sagen skulle behandles efter retsplejelovens regler om strafferetspleje. Sagen vil derfor skulle behandles af politiet." Det efterlader imidlertid det store ubesvarede spørgsmål om, hvornår det så er, at Erhvervsstyrelsen ser sig nødsaget til at gennemføre uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse? Ud fra ovenstående bemærkninger i lovforslaget må man antage, at Erhvervsstyrelsen blot kan tillade sig at have løse indicier, formodninger eller antagelser om forhold i en virksomhed, førend de kan skride til noget så indgribende som et uvarslet kontrolbesøg uden retskendelse. Det vil i givet fald være et alvorligt skred i retssikkerheden.

Hertil kommer, at Erhvervsstyrelsen og andre myndigheder allerede i dag har omfattende muligheder for at sikre kontrol med virksomhedernes eksport af dual-use produkter eller eksport til sanktionerede lande. Erhvervsstyrelsen kan fastsætte konkrete betingelser i virksomhedernes eksporttilladelser, hvorefter virksomhederne skal indsende dokumentation mv. for, at eksporten er sket i overensstemmelse med vilkårene. Styrelsen har ligeledes mulighed for at anmode virksomhederne om at fremsende dokumentation og oplysninger i forbindelse med konkrete sager. Tilsvarende har Toldstyrelsen mulighed for at udtage konkrete eksporter til kontrol, eksempelvis ved eksport af varer indenfor specifikke HS-toldkoder, hvor der kan forefindes dual-use produkter, men hvor der i den konkrete situation ikke er søgt om eksporttilladelse hos Erhvervsstyrelsen.

Tilstrækkeligt begrundet med henvisning til "sager af politisk og mediemæssig bevågenhed"?

Herudover begrundes behovet for at kunne gennemføre kontrolbesøg uden restkendelse med, "at der i de senere år har været sager af politisk og mediemæssig bevågenhed om danske virksomheders overholdelse af reglerne på dual-use og sanktionsområdet", jf. lovforslagets bemærkninger. Det fremgår ikke, hvor mange sager der har været tale om, men efter vores bedste overbevisning kan det tælles sammen til en håndfuld sager i de seneste fem år. Os bekendt er der ikke sket domfældelse i disse sager eller på anden vis ført bevis for, at virksomhederne forsætteligt har overtrådt reglerne.

Et regelsæt forbundet med skønspregede vurderinger

At udstyre myndighederne med så indgribende beføjelser i forhold til nogle retsområder, hvor håndhævelsen først og fremmest er begrundet i politimæssig karakter, er i sig selv meget bekymrende, men bekymringen forstærkes af, at der i forhold til styrelsens ressort er tale om et område, hvor lovgivning og regelsæt ofte er uklare og i udbredt grad forbundet med skønspregede vurderinger. Alene det at afgøre, hvornår et produkt (i EU dual-use-forordningens forstand) kan siges at have dobbelt anvendelse, og hvornår et sådant produkt så (ligeledes i forordningens forstand) er tiltænkt en militær endelig anvendelse, kan i sig selv være langt fra entydigt.

Et tænkt eksempel kunne være en dansk virksomhed, som producerer køleanlæg og sælger et sådant anlæg til et lands nationale kystvagt. Virksomheden får oplyst, at skibet alene anvendes til overvågning af hav- og miljøforhold, men potentielt kan skibet også anvendes til at understøtte landets militære flådeoperationer. Hvor langt rækker virksomhedens ansvar – både på kort og lang sigt – i forhold til kendskab til og sikring af, at udstyret ikke bringes i anvendelse i militære konflikter i strid med internationalt vedtagne sanktioner eller med dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i øvrigt? Og hvilke krav kan virksomheden med rimelighed stille overfor modtagerlandet for at sikre, at dette ikke sker?

Konsekvenser og erfaringer med tvangsindgreb mangler

Vi mener desuden, at nye tvangsindgreb af denne karakter skal underbygges med grundige undersøgelser af effekten, herunder erfaringer fra andre EU-lande. Det fremgår således ikke af lovforslaget, hvorvidt andre EU-lande har samme muligheder for at gennemføre uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse, hvor ofte de i givet fald anvender sådanne kontrolbesøg, samt hvilke erfaringer de har hermed.

Ikke et begrundet behov for uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse

Vi finder således *ikke*, at der er et begrundet behov for at indføre en så vidtgående og indgribende foranstaltning, som uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse er. Indførelsen af tvangsindgreb af denne karakter går langt videre end vanlig retspleje til- siger og er ikke proportional med den ønskede effekt. Det klare udgangspunkt i dansk retspleje er således, at myndighedsundersøgelser af privates lokaliteter kun kan ske ved indhentelse af retskendelse. Det er ligeledes tilfældet i anden særlovgivning,

herunder konkurrencelovens regler, hvor myndighedernes kontrolundersøgelser for konkurrenceovertrædelser kun kan foretages mod behørig retskendelse.

Uvarslede kontrolbesøg giver ikke merværdi for myndigheder og virksomheder

Vi mener desuden heller ikke, at det vil være hensigtsmæssigt – hverken for myndigheder eller virksomheder – at give mulighed for uvarslede kontrolbesøg uden retskendelse. Et effektivt kontrolbesøg indenfor dette område vil typisk forudsætte frembringelsen af betydelige mængder dokumentation fra virksomhedens side; besigtigelse af lokaler og faciliteter, som i nogle tilfælde kan være underlagt stærkt restriktiv adgang; samt tilstedeværelse af ledelsesrepræsentanter, der kan besvare konkrete spørgsmål omkring de beslutninger, der er truffet i forbindelse med de enkelte eksporter.

Et effektivt kontrolbesøg forudsætter således ordentlig forberedelse fra både myndigheder og virksomheders side, hvilket ikke kan sikres gennem et uvarslet kontrolbesøg. Det fremgår således også af lovforslagets bemærkninger, at ”Det vil være en forudsætning, at de pågældende fysiske og juridiske personer yder den fornødne bistand til Erhvervsstyrelsen, for at styrelsen kan gennemføre sine kontrolaktiviteter på den lokation eller det transportmiddel, hvor virksomheden har sine aktiviteter.” – en sådan fornøden bistand fra virksomhederne vurderes ikke at være mulig ved et uvarslet kontrolbesøg uden retskendelse.

Varslede kontrolbesøg hilses velkomment

Vi skal således henstille til, at lovforslaget ændres, så der alene gives mulighed for at gennemføre varslede kontrolbesøg. Det er således væsentligt at understrege, at erhvervslivet er positive over sådanne varslede kontrolbesøg, der – hvis de gennemføres på den rette måde – kan bidrage til at optimere den store indsats, danske virksomheder i forvejen gør for at sikre overholdelse af reglerne for eksportkontrol og sanktioner overfor tredjelande. Vi hilser det således også velkomment, at der som led i lovforslaget er lagt op til at afsætte dedikerede ressourcer til at gennemføre sådanne kontrolbesøg. Dette kan både bidrage til at sikre en god og balanceret efterlevelse af reglerne blandt virksomhederne og kan bidrage til at give Erhvervsstyrelsen nyttigt input til deres videre arbejde med at optimere rammerne for sagsbehandling af tilladelser.

Kontrol- eller auditbesøg?

Det kan i den sammenhæng anføres, at kontrolbesøgene tilsyneladende kan bringes i anvendelse enten med henblik på at undersøge en konkret eksport, eller med henblik på at undersøge, om virksomhedens processer og kontrolforanstaltninger er hensigtsmæssige, dvs. det, der også betegnes som et audit. Når det er væsentligt at skelne mellem de to, skyldes det, at et egentligt kontrolbesøg vil nødvendiggøre frembringelsen af nogle meget specifikke oplysninger fra virksomhedens systemer, mens et audit mere stiller krav til, at virksomheden kan dokumentere sine sagsbehandlingsprocesser.

Ligeledes er det væsentligt at gøre sig klart, om et kontrolbesøg omhandler eksportkontrol eller sanktioner. Førstnævnte har i høj grad fokus på, hvorvidt virksomhederne har de rette mekanismer til at sikre tekniske vurderinger af deres produkter. Sanktioner har derimod mere fokus på, om virksomhederne har de rette mekanismer på plads til at kunne screene deres kunder. Det er derfor væsentligt, at virksomhederne gøres klart, hvilken type kontrol der i de enkelte tilfælde er tale om, så de kan forbedre sig bedst muligt.

Uklart hvor store mængder oplysninger virksomhederne skal udlevere

Vi har herudover nogle specifikke bemærkninger til den del af lovforslaget, som omhandler udlevering af oplysninger. Det fremgår af lovforslaget, at Erhvervsstyrelsen kan kræve adgang til "alle oplysninger...til brug for styrelsens tilsyns- og kontrol-opgaver", altså i realiteten uden begrænsning, hvilket vi mener er stærkt problematisk. Kan Erhvervsstyrelsen kræve adgang til alle typer af informationer, som en virksomhed og dens ansatte måtte ligge inde med? Er det e-mails fra alle medarbejdere på alle niveauer? Er det informationer i datterselskaber i udlandet?

Det er heller ikke klart, hvorvidt virksomheder kan blive pålagt at udlevere materiale, som er underlagt kommercielle fortrolighedsforhold, hvor en udlevering kan skade et kundeforhold. For nogle virksomheder kan der ligeledes være tale om militære oplysninger fra andre lande, som ikke umiddelbart kan udleveres uden pågældende lands samtykke. Hvis danske virksomheder har pligt til at udlevere denne slags oplysninger fra udenlandske samarbejdspartnere kan det først og fremmest bryde fortrolighedsaftaler med pågældende partner. Men hvad værre er, kan det skade virksomhedernes muligheder for overhovedet at indgå i sådanne samarbejder, da de udenlandske partnere kan have en berettiget tvivl om, hvorvidt deres oplysninger risikerer at blive udleveret til myndigheder og tredjemand i forbindelse med kontrolbesøg.

Uklarhederne omkring omfanget af oplysninger, der kan kræves udleveret, understreger igen det problematiske i, at kontrolbesøget kan gennemføres uden retskendelse. En retskendelse som den kendes fra andre områder, f.eks. konkurrencelovgivningen, netop som et af sine centrale punkter har til formål at definere omfanget af kontrolundersøgelsen.

Oplysningskrav går videre end EU-forordningen

Den foreslåede adgang til oplysninger går også langt videre, end hvad den bagvedliggende EU-forordningen lægger op til. Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, stiller EU-forordningens artikel 20 krav om, at "eksportører af dual-use produkter skal føre detaljerede registre eller optegnelser over deres udførsler i overensstemmelse med national lov eller praksis. De pågældende registre m.v. skal indeholde handelsdokumenter i form af fakturaer, ladningsmanifeste og andre transport- og forsendelsesdokumenter, der gør det muligt at identificere de pågældende dual-use produkter, mængden heraf, eksportørens

og modtagerens navn og adresse, samt den endelige anvendelse af produkterne og slutbrugerne af produkterne, når dette er relevant.” EU-forordningen giver således en ganske rimelig afgrænsning af de oplysninger, som virksomhederne skal stille til rådighed.

Hvad sker der med det udleverede materiale?

Det er desuden heller ikke klart, hvad der kommer til at ske med det udleverede materiale. Tager myndighederne kopier af dette, og vil medier og NGO’ere efterfølgende frit kunne søge aktindsigt heri? Desto flere oplysninger Erhvervsstyrelsen vil kunne kræve at få udleveret, desto større mængder data vil således også kunne udleveres i forbindelse med en aktindsigt med den iboende risiko, der så er ved, at forretningsfølsomme oplysninger ved en fejl bliver offentliggjort. Vi har således tidligere set eksempler på, at aktindsigter i eksportkontROLSager har ført til offentliggørelse af forretningskritiske oplysninger, fordi forretningsfølsomme oplysninger ikke i tilstrækkeligt omfang var udeladt.

Hvor langt rækker adgangen til transportmidler?

Det fremgår endvidere, at Erhvervsstyrelsen kan få adgang til transportmidler i forbindelse med styrelsens tilsyns- og kontrol-opgaver. Det er uklart, hvorvidt dette også omfatter transportmidler i tredjemands varetægt, eksempelvis en container lastet ombord på en lastbil eller et containerskib. Det er samtidig uklart, hvem der afholder evt. udgifter forbundet med adgangen til sådanne transportmidler i tredjemands varetægt – er det Erhvervsstyrelsen, den virksomhed, som er underlagt kontrol, eller tredjepart?

Vi har for nærværende ikke yderligere bemærkninger, men står selvsagt til rådighed, hvis der måtte være spørgsmål til ovenstående. Ligeledes deltager vi selvsagt gerne i det videre arbejde med at opstille rammerne for en effektiv, hensigtsmæssig og balanceret kontrol på dette område.

Med venlig hilsen

Peter Bay Kirkegaard
Seniorchefkonsulent
Global Handel og Investeringer
Dansk Industri
+45 3377 4685
pbki@di.dk

Thomas Sylvest
Chefkonsulent
Erhvervs politik & Analyse
Danske Rederier
+45 4049 7886
ths@danishshipping.dk

Michael Bremerskov Jensen
Fagchef
International handel
Dansk Erhverv
+45 3374 6582
mje@danskerhverv.dk